

David Grossman. Fallen ur tiden. Albert Bonniers förlag.

"Poesin är språket för min sorg". När den israeliske författaren och fredsaktivisten David Grossman var nära att avsluta sin episka roman "På flykt från ett sorgebud" (på svenska 2011) fick han själv beskedet att hans son stupat i strider i Libanon. David Grossman fortsatte sitt författarskap, men de efterföljande åren innebar en djup sorg. "Fallen ur tiden" är en bok som berättar om sorgen över ett dött barn. David Grossmans egen sorg flätar sig där samman med en kör av röster. Alla föräldrar till omkomna barn. Alla på något sätt påminnande om honom själv. Som den ensamt sörjande kentauren: hälften författare och hälften skrivbord. "Fallen ur tiden" är en storslagen blandning av poesi, drama och prosa. Nästan som att läsa ett libretto, för någon stans anar läsaren musiken. Sorgsna och vemodiga toner. Självljuder mitt huvud av Arvo Pärt då jag läser Grossman. Här finns mannen som ger sig ut att söka sin döda son. Kvinnan som stannar kvar, en långt svårare utmaning än den som agerar. Människor i en stad, ett hertigdöme, där alla från hertigen själv till skomakaren och kvinnan i fisknät sörjer och saknar ett dött barn. Sorgen gör ont. Det lockar till stumhet eftersom orden smärtar. Mannen säger till kvinnan:

"När jag ska kyssa dig kommer min tunga att skära sig på glasbitarna av hans namn i din mun".

Men efterhand står det klart att det trots allt är i orden, i berättandet, som det sker någon slags läkedom i det som aldrig helt låter sig botas.

"Mitt hjärta brister, min ögonsten, när jag tänker på att jag kanske har funnit ord för att säga det".

"Fallen ur tiden" är en dragkamp mellan att söka hålla kvar den döde, hålla vid liv och att släppa taget för att låta livet gå vidare. Det är ohyggligt svårt. "Han dog i augusti... hur ska jag kunna gå vidare till september medan han blir kvar i augusti". David Grossman skriver om sorg som jag aldrig sett den skildrad tidigare. Inte i bibeln, inte bland klassikerna eller i den moderna litteraturen. Poesin är unik i sin ärlighet, i sin fantasi, i sitt starka bildspråk och understundom stilla humor. Kanske tonsätts "Fallen ur tiden" en dag som ett oratorium över alla människors tidlösa sorg och den svåra utmaningen att leva vidare i en värld som i ett dråpslag blivit fattig och tom.

En text som går in i märgen. Så in i märgen.

Jakob Carlander